

Cây tre

Hồng Châu (Thép Mới)

Cây tre là người bạn thân của nông thôn Việt Nam, bạn thân của nhân dân Việt Nam.

Nước Việt Nam xanh muôn vằn cây lá khác nhau. Cây nào cũng đẹp, cây nào cũng quý, nhưng thân thuộc nhất vẫn là cây tre nứa. Tre Đồng Nai, nứa Việt Bắc, tre ngút ngàn Điện Biên Phủ, lũy tre thân mật làng tôi... đâu đâu cũng có nứa tre làm bạn.

Tre, nứa, trúc, mai, vầu mấy chục loại khác nhau, nhưng cùng một mầm non mọc thẳng. Vào đâu tre cũng sống, ở đâu tre cũng xanh tốt. Dáng tre vươn mộc mạc, màu tre tươi nhũn nhặn. Rồi tre lớn lên, cứng cáp, dẻo dai, vững chắc. Tre trông thanh cao, giản dị, chí khí như người.

Nhà thơ có lần ca ngợi:

Bóng tre trùm mát rượi

Bóng tre trùm lên âu yếm làng, bản, xóm, thôn. Dưới bóng tre của ngàn xưa, thấp thoáng mái chùa cổ kính. Dưới bóng tre xanh, ta gìn giữ một nền văn hóa lâu đời. Dưới bóng tre xanh, đã từ lâu đời, người dân Việt Nam dựng nhà, dựng cửa, vỡ ruộng, khai hoang. Tre ăn ở với người, đời đời, kiếp kiếp. Tre, nứa, mai, vầu giúp người trăm công nghìn việc khác nhau. Tre là cánh tay của người nông dân.

*Cánh đồng ta năm đôi ba vụ
Tre với người vất vả quanh năm*

Tre với người như thế đã mấy nghìn năm. Một thế kỷ "văn minh" "khai hóa" của thực dân cũng không làm được một tấc sắt. Tre vẫn còn phải vất vả mãi với người. Cối xay tre, nặng nề quay, từ nghìn đời nay, xay nắm thóc.

Trong mỗi gia đình Việt Nam, tre là người nhà, tre khăng khít với đời sống hàng ngày.

Dang chẻ lạt, buộc mềm, khít chặt như những mối tình quê cái thuở ban đầu thường nỉ non dưới bóng tre, bóng nứa:

*Lạt này gói bánh chưng xanh
Cho mai lấy trúc, cho anh lấy nàng...*

Tre còn là nguồn vui duy nhất của tuổi thơ. Các em bé còn có đồ chơi gì nữa ngoài mấy que chuyền đánh chắt bằng tre.

Tuổi già hút thuốc làm vui. Với chiếc điếu cày tre là khoan khoái. Nhớ lại vụ mùa trước, nghĩ đến những mùa sau, hay nghĩ đến một ngày mai sẽ khác...

Suốt một đời người, từ thuở lọt lòng trong chiếc nôi tre, đến khi nhắm mắt xuôi tay, nằm trên giường tre, tre với mình, sống có nhau, chết có nhau, chung thủy.

Như tre mọc thẳng, con người không chịu khuất. Người xưa có câu: "*Trúc đầu cháy, đốt ngay vẫn thẳng*". Tre là thẳng thắn, bất khuất! Ta kháng chiến, tre lại là đồng chí chiến đấu của ta. Tre vốn cùng ta làm ăn, lại vì ta mà cùng ta đánh giặc.

Buổi đầu, không một tấc sắt trong tay, tre là tất cả, tre là vũ khí. Muôn ngàn đời biết ơn chiếc gậy tầm vông đã dựng lên Thành đồng Tổ quốc! Và sông Hồng bất khuất có cái chông tre.

Gậy tre, chông tre chống lại sắt thép của quân thù. Tre xung phong vào xe tăng, đại bác. Tre giữ làng, giữ nước, giữ mái nhà tranh, giữ đồng lúa chín. Tre hy sinh để bảo vệ con người. Tre, anh hùng lao động! Tre, anh hùng chiến đấu.

Tám, chín năm trường kỳ kháng chiến giải phóng, ta đã trải những ngày cơm thiếu gạo khan. Có anh bộ đội nào quên được vị măng đắng, măng nứa. Trong rừng sâu, còn đốt nứa lấy than ăn muối. Tre nứa thương anh bộ đội, tre nứa lại nuôi anh.

Tre yêu anh bộ đội, vì anh bộ đội chính là người nông dân mặc áo lính. Khói lửa xông pha, tình ta càng thêm keo sơn gắn bó.

Ngày xưa, về đời vua Hùng Vương, có người anh hùng cứu nước làng Gióng. Người anh hùng làng Gióng đuổi giặc Ân, nhổ tung bụi tre, vung lên thay gậy sắt. Tre của người anh hùng đời xưa đã dẹp tan quân giặc nước. Tre thời nay lại có những anh hùng của thời nay. Tre anh hùng của một dân tộc anh hùng.

Tre đi vào cuộc trường chinh của Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Tre phá đồn giặc, tre đi xung kích.

Những đồn tre, những thang tre, những liếp nứa đã bắc qua cầu, đã mở đường cho anh bộ đội tiến lên... nước Việt Nam tiến lên.

Không một trở lực nào ngăn được bước chân anh bộ đội, vì anh bộ đội có nhân dân. Những người dân công, những người cha, những người mẹ, những người chị, những người vợ, những người thân yêu nhất của anh bộ đội, đi dân công phục vụ tiền tuyến.

Đường xa, gánh nặng, bước chân đi thoăn thoắt. Đốc núi, đèo cao, đôn gánh kiu kịt...

Bộ đội qua sông, thì có ngay bè nứa vạm chài và những thuyền nan tre, sẵn sàng phục vụ chuyển quân. Từ thuở ấy mới có câu: Bộ đội với dân như cá với nước... Có ai quên được những chuyến đò ngang qua vị trí quân thù... Tình quân dân còn sâu nặng hơn tình cá với nước.

Điệu "*hò kéo pháo*" vang lên là giai đoạn mới của cuộc trường chinh bắt đầu.

Trong ta không phải chỉ có tre nứa: Ta đã cướp được súng của giặc bắn vào đầu giặc. Những khẩu đại bác, chiến lợi phẩm Biên giới, Nghĩa Lộ, Hòa Bình, đi lên mặt trận Điện Biên Phủ. Tre nứa lại bạn cùng sắt, thép. Chạc nứa, đồn tre công pháo đi lên. Tre đã dự trận Điện Biên Phủ.

Chiến thắng đi lên! Và đây là những bước chân đi vang tiếng nhạc của cuộc hành quân chiến thắng, với quang vinh trên những lá cờ còn in khói lửa và dấu bụi trường chinh.

Giờ đây ta không phải chỉ có tre, có nứa. Những người anh hùng của thời nay đã đến lúc có sắt, có thép trong tay.

Tre với anh bộ đội. Tre hòa tiếng hát khải hoàn. Giữa đoàn quân nhạc, rộn vang lên muôn cây sáo trúc.

Nhạc của trúc, nhạc của tre là khúc nhạc của đồng quê. Nhớ một buổi trưa nào, nồm nam cơn gió thổi, khóm tre làng rung lên man mác khúc nhạc đồng quê.

*Điều bay, điều lá tre bay lưng trời...
Sáo tre, sáo trúc vang lưng trời...
Gió đưa tiếng sáo, gió nâng cánh điều.*

Trời cao lồng lộng, đồng ruộng mênh mông hãy lắng nghe tiếng hát giữa trời cao của trúc, của tre...

"Tre già măng mọc". Măng mọc trên phù hiệu ở ngực thiếu nhi Việt Nam. Lúa măng non của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Các em, các em rồi đây lớn lên, sẽ quen dần với sắt, thép và xi-măng cốt sắt.

Nhưng, nứa, tre còn mãi mãi với các em, còn mãi với dân tộc Việt Nam, chia sẻ ngọt của những ngày mai tươi hát, còn mãi với chúng ta, vui hạnh phúc hòa bình.

Ngày mai, trên đất nước này, sắt, thép có thể nhiều hơn tre, nứa. Nhưng, trên đường trường ta dẫn bước, tre xanh vẫn là bóng mát. Tre vẫn mang khúc nhạc tâm tình. Tre sẽ càng tươi những cổng chào thắng lợi. Những chiếc đu tre vẫn dướn bay bổng. Tiếng sáo điều tre cao vút mãi...

Cây tre Việt Nam! Cây tre xanh, nhũn nhặn, ngay thẳng, thủy chung, can đảm. Cây tre mang những đức tính của người hiền là tượng trưng cao quý của dân tộc Việt Nam.
